

Årsrapport 2020 for klinisk etikk komité ved Haraldsplass Diakonale sykehus (HDS)

Klinisk etikk komité (KEK) ved HDS har i 2020 hatt følgende sammensetning:

Sebastian von Hofacker, overlege ved Sunniva senter, leder (frikjøpt 10 %) til 1.mars 2020
John Kristian Gramstad Rolfsnes, sykehusprest, leder av prestetjenesten
Kjell Arne Aarheim, Førstelektor, VID vitenskapelige høgskole
Per Odland, overlege kirurgisk klinikk til februar 2020
Jill-Randi Harneshaug, overlege urologisk fra februar til august 2020
Hildur Skuladottir, overlege kirurgisk, fra august 2020
Liv Toril Møen, lege i spesialisering(LIS), medisinsk avdeling
Yngve Kiserud, lege i spesialisering(LIS), medisinsk avdeling
Randi Rafto, sykepleier, medisinsk hjerte/lunge post til februar 2020
Beate Kosinski, sykepleier palliativ sengepost, fra februar 2020
Rollaug Waaler, sykepleier og forstanderinne, Haraldsplass Diakonale Stiftelse
Synnøve Misje, fysioterapeut Klinikk for Diagnostikk og Fellestjenester
Laila Grosvold Nygård, brukerutvalg for pasient og pårørende HDS
Ingeborg Kaldefoss Fauskanger, rådgiver Fagavdeling, sekretær (frikjøpt 5 %), ledervikar fra 1.mars 2020

Aktivitet:

Møter: Det er i løpet av 2020 avholdt 10 ordinære tilstedemøter med mulighet til deltakelse på Skype.

Saker behandlet på møtene:

- Referat fra aktuelle kurs og seminar
- Stillingsbeskrivelse for «Leder i KEK» og «Oppgaver for sekretær i KEK» er godkjent.
- Psykososialt team: hvordan gi støtte til helsepersonell under moralsk og emosjonelt stress.
- Prosedyren «Sjekkliste ved vanskelig klinisk – etiske avgjørelser» er oppdatert.
- Planlegging av interne seminar og internundervisning kirurgiske leger, som blant annet grunnet koronasituasjonen ikke ble gjennomført.
- Refleksjon / drøfting av lokale kasuistikker (se under)
- Innspill til Høring av forslag til lovendringer – enkelte unntak fra taushetsplikten og utvidelse av varslingsplikten til Statens Undersøkelseskomisjon.
- Forskningsprosjekt: Moralsk stress og støtte blant leger og sykepleiere i Helse Vest under Covid-19 epidemien.
- Informasjon om Covid-19 for fremmedspråklige brukere på www.haraldsplass.no.
- Mer sentral plassering av KEK sin intranettside.
- Helsehjelp til papirløse migranter
- Månedens tema med delvis utfylt SME-modellskjema

Kompetanseheving: økt trygghet i bruk av etikkverktøy/ drøftingsteknikker, med lokale kasuistikker og kasuistikker innmeldt via KEK-nettverksgruppe:

Kasuistikk – drøftinger,

Det har kommet få henvendelser til KEK fra avdelinger eller pasient / pårørende om saker til drøfting.

Med klinikk, juni-20: Pasient med alvorlig *KOLS, hjerteproblemer* har under oppholdet erfart episode med slimplugg, med kortvarig respirasjon- og hjertestans. Har angst og ønsker ikke reise hjem. Før utreise må lege angi retningslinjer for hjerte-lungeredning (HLR), som lar seg gjennomføre enten pasienten befinner seg på sykehus, sykehjem eller i hjemmet.

Skypemøte med lege og sykepleier fra sykehjem og lege i KEK: beboer har påført seg hjerneskade og stort hjelpebehov etter antatt selvmordsforsøk for en del år siden. Har siden forsøkt å avslutte livet, gitt uttrykk for ønske om å dø.

Ønsket arbrokkoperasjon: Kirurg vil fraråde operasjon grunnet høy risiko, pasienten erfarer svært dårlig livskvalitet.

Informasjon til nærmeste pårørende etter en foreldres død

Pandemiltak vs eldre sin situasjon: Autonomi innskrenkes på bekostning av kollektive retningslinjer. HDS har laget en god prosedyre: Retningslinjer for besøkende til Haraldsplass ved Covid-19-epidemi. Avdelinger erfarer godt samarbeid med smittevernteam.

Følgende kasuistikker innmeldt via KEK-nettverksgruppe er drøftet i KEK:

Foreldre som lyver på barnet sitt en sykdom. På mors blogg er det fortalt at hennes barn, som har vært på sykehus, er covid-19 smittet av far.

Billedtaking på intensiv. Pasienten er på respirator, sovende og sedert og er ikke samtykkekompetent. Ektefelle ønsker et bilde av pasienten sendt på e-post, det er strenge besøksrestriksjoner grunnet Covid-19.

Uventede etiske spørsmål med Covid-19: - Prioriteringer gjøres som om man allerede befinner seg i krisesituasjoner, 80 åringer (uansett funksjonsnivå og premobiditet) rammes.

Hvor mye risiko skal helsepersonell utsette seg for, særlig når det mangler smittevernutstyr?

Månedens tema og delvis utfylt SME-modellskjema på intranett:

Det er laget banner til HDS sin intranettforside, med direkte link til tema/sak. Personalet oppfordres til å ta etikkdrøfting i lunsjpauser, personalmøte mm.

Mål: øke etisk bevissthet / interesse hos kolleger, hjelpe beslutningstakerne og markedsføre SME-modellen.

Følgende dilemma er presentert;

- Besøk til terminal pasient og tilpasning til lokale besøksrutiner
- ALS pasient ønsker tracheostomi, pga en pågående epidemi og hardt press på intensivsenger vil ikke pasientens ønske bli prioritert.
- Lege må angi retningslinjer for HLR før utreise, for pasient som tidligere har erfart respirasjons-/hjerrestans grunnet slimplugg.
- Pasient/pårørende ønsker å forkorte et lidelsesfullt terminalforløp

Dialogmøter/ internundervisning:

KEK har som én målsetting å høyne den etiske refleksjonen på sykehuset. Det er KEK sin overbevisning at dette best lar seg gjennomføre ved at helsepersonell som møter klinisk etiske problemstillinger i sin hverdag, får anledning til å drøfte sine kasuistikker med én eller flere veiledere. KEK har ikke invitert til dialogmøter i 2020, og alle planlagte internundervisning er utsatt.

Bioingeniører ved HDS har erfart det etisk utfordrende å ta blodprøver av terminale pasienter. To fra KEK deltok i samtale med dem.

Seminar:

Lokale seminar er ikke avholdt grunnet koronasituasjonen. Eksterne seminar i vår ble avlyst.

Kurs:

Åtte av komitéen sine medlemmer har deltatt på den digitale nasjonale høstkonferanse for klinisk etiske komitéer, i 2020.

Økonomi:

KEK disponerer årlig kr. 60.000,-.

Midlene ble i 2020 grunnet koronasituasjonen ikke brukt.

Målsettinger for 2021:

- Internundervisning på alle aktuelle avdelinger.
- Kompetanseheving og økt trygghet hos hele KEK i veiledning av etiske diskusjoner / refleksjoner
- KEK-seminar arrangeres til høsten.
- Videreutvikle samarbeid med KEK v/Helse Bergen og Betanien sykehus.
- Deltakelse på Høstseminar Oslo – evt. presentasjon av noe fra vårt arbeid ved HDS.
- Aktiv dialog med sykehuset ledelse og kliniske ledere om etiske utfordringer.

- Følge opp enheter KEK har vært involvert i / startet prosesser i.

Bergen, januar 2021

Ingeborg Kaldefoss Fauskanger
Ledervikar og sekretær for Klinisk etikk komité (KEK)